

PREMIÈRE 'DE EMIGRANT, OPNIJ FERTELD' IN THEATER SNEEK

Freak Smink herontdekt Friese emigrant Sybolt de Haas

Deze week keert het Friestalige toneelstuk 'De Emigrant', met Freak Smink in de hoofdrol, na tien jaar terug in het theater. Vrijdag 27 oktober vindt de Premièrre van 'De Emigrant, opnij ferteld' plaats in Theater Sneek. Daarna trekt de voorstelling de provincie in. De voorstelling is hernomen in het kader van het tienjarig bestaan van de Friese theaterstichting Pier21. 'De Emigrant' was destijds de eerste theaterproductie van Pier21, genoemd naar de pier in Halifax, Canada, waar emigranten uit Holland voet aan wal zetten.

In de heropvoering van de tekst van Romke Toering – nu geregisseerd door Jos Thie – wordt het meeslepemde verhaal verteld van de Friese boer Sybolt de Haas die – inmiddels zestig jaar geleden - besloot te emigreren en nooit meer terug te keren naar Fryslân. Maar nu hij gepensioneerd is en weduwnaar, komt hij terug in De Greidhoeke. De reis naar het Heitelân wordt voor de emigrant op alle vlakken confronterend. De rollen in de voorstelling worden opnieuw ingevuld door Freak Smink en Theo Smedes. Een extra rol in deze herneming is weggelegd voor acteur Amin Ait Bihi, die een journalist speelt. Wij spraken met hoofdrolspeler Freak Smink (75) na een van de repetities.

Hoe voelt het om tien jaar later de rol van Sybolt weer te spelen?

"Als je me vorig jaar had gevraagd om weer wat te spelen uit het stuk van tien jaar terug, had ik geen zin meer kunnen bedenken. Maar het is best iets gek, wat er nu gebeurt in mijn hoofd. Nu ik er weer middenin zit, komen al die teksten weer tevoorschijn. Dus al die stukken die ik daarna heb gespeeld, hebben allemaal nog een plekje in mijn hoofd. Dat blijf ik toch een raar fenomeen vinden. Ik sta best versteld van die ontdekkingsstocht bij mezelf."

Heb je je helemaal opnieuw moeten voorbereiden?

"Ja, ik moest weer helemaal opnieuw examen doen. Er is best wat aan het stuk veranderd en ik heb een andere regisseur. Ook

is het accent van het verhaal aangepast. Tien jaar terug speelde ik een emigrant die vanwege gedonder met zijn broer besloot weg te gaan. Ook toen werd er wel gesproken over een verkering die stukliep, maar in deze nieuwe opvoering is dat element van de liefde veel groter geworden en ligt de nadruk op dat hartzeer. Wanneer Sybolt uit Friesland vertrekt, maar ook wanneer hij na zestig jaar toch weer heimwee krijgt naar zijn geboorteplaats."

Wat spreekt jou zo aan in het stuk?

"De levensmoed van die emigrant vind ik prachtig aan het stuk. Dat die jongen stiekem en helemaal alleen de oceaan over-

steekt en het heeft volgehouden om een doel te bereiken. Ook al gaat dat soms ten koste van hemzelf en doet hij er mensen pijn mee. Maar dat het wel gelukt is om een klein plekje te vinden. Bovendien is het onderwerp zo van nu! Iedereen is onderweg naar een beter bestaan. Om wat voor reden dan ook. Het is een stuk wat nog helemaal in deze tijd staat."

Wat was tien jaar terug de grootste uitdaging en welke ervaar je nu?

"Ook al is de setting dit keer totaal anders, ik loop weer opnieuw met dezelfde uitdaging te klooiën. Het gaat om een scène waarbij ik acht bladzijden tekst heb. Nu ben ik veel tekst instuderen wel gewend, maar in dit stuk moet ik tegelijkertijd een tafel opruimen en alle spullen netjes op verschillende plekken neerleggen. Daardoor ben je heel snel je tekst kwijt. Het is een lastig onderdeel in dit stuk. Dat was het toen al en dat is het nu weer, ha ha!"

Zijn er momenten of scènes die nu een andere betekenis voor je hebben dan toen je ze tien jaar geleden speelde?

"Ja, dat is een scène aan het einde van het stuk, die is aangepast. Daarin komt Sybolt terug naar Nederland en ontmoet hij zijn broer weer. En in dat stuk komt ook naar

voren dat die man van tachtig jaar nog steeds over zijn eerste liefde praat. De liefde waarmee hij niet mocht trouwen en waardoor hij mede uit Friesland is vertrokken. En wanneer hij terug is, ontdekt hij wat er met haar is gebeurd. Dat is verrassend en verdrietig tegelijk. Voor mij is dit een mooi stuk omdat ik in mijn kennissenkring voorbeelden heb waarbij de eerste liefde ook nog steeds hoog opspeelt."

Wat hoop je dat het publiek overhoudt na het zien van de voorstelling?

"Ik hoop dat we het publiek met dit stuk kunnen inspireren om eens bij zichzelf na te gaan waar ze nou eigenlijk thuishoren. En wat je eigenlijk bent als emigrant? Het is mooi om eens na te denken over wat je plek is op deze aarde en hoe we elkaar onze plek gunnen. Want is de wereld van iedereen of heeft ieder zijn eigen stukje? Filosofische gedachten, maar ontzettend actueel."

GrootSneek

Ook nieuw in deze heropvoering is, dat er een rolletje is weggelegd voor een journalist die een interview houdt met de emigrant. Die rol wordt gespeeld door acteur Amin Ait Bihi. De naam van de krant, waarvoor de journalist werkt? GrootSneek!

“Het is mooi om na te denken over wat je plek is op deze aarde en hoe we elkaar onze plek gunnen”